

Eesti Sotsiaaltöö Assosatsiooni pöördumine Riigikogu liikmete ja Sotsiaalministeeriumi poole

Eesti Sotsiaaltöö Assosatsioon (ESTA) peab vajalikuks toetada nii puuetega inimeste organisatsioonide kui omastehoolajate nõudmisi reformikava täiendavale ja sisulisele arutelule suunata ning juhib tähelepanu asjaolule, et täiesti pinnapealselt on reformi ettevalmistusel suhtunud sotsiaaltöötajate rolli reformi edukaks rakendamiseks.

ESTA tunnustab sotsiaalhoolekandeministri soovi huvigruppidega reformi sisuliselt arutada sh sotsiaaltöötajatega. Praeguses olukorras on selge, et senine kommunikatsioon reformi kaasatud erinevate osapooltega on olnud täiesti puudulik.

ESTA-sse koondunud sotsiaaltöötajad peavad vajalikuks toetada reformi elluviimist, kuid selle eduka rakendamise lähtekohaks on koordineeritud tegevus koos kõigi reformi kaasatud osapooltega sealhulgas sotsiaaltöötajatega, kes reformi rakendamise ettevalmistamisel on jäetud tähelepanuta. Sotsiaaltöötaja on vaieldamatult esimene inimene, kas kohalikus omavalitsuses või mõnes muus asutuses, peab kavandatava reformi kohta sihtrühma esindajatele selgitusi andma ning kes selle reformi puuduliku kommunikatsiooni negatiivset mõju on saanud tunda juba enne kui kõnealune eelnõu on Riigikokku jõudnud. Sotsiaaltöötajatele ei ole reformi ettevalmistajad osutanud sisulist abi, mis aitaks muudatuste sisu ja mõju puuetega inimestele või nende lähedastele selgitada. Sotsiaalministeeriumi korraldatud infopäevadel on reformi neid mõjusid, mis puudutavad planeeritud muudatuste ellurakendamist - kohalikul tasandil hoolekandeteenuste ja toetuste andmisega, käsitletud lihtsustatult ja kokkuvõtvalt, et see on kohalike omavalitsuste sh sealsete sotsiaaltöötajate probleem.

Arusaadavalt ei saa tänane süsteem kesta ega olla jätkusuutlik. Kuid see tõdemus, et tänane süsteem on puudustega, ei ole analüüs. Olemasoleva süsteemi puuduste hindamise kõrval on täna olulisem anda vastused, milline reaalne koormus langeb kohalike omavalitsuste ja nende asutuste või partnerite sotsiaaltöötajatele.

Reformikava ei anna vastuseid, kuidas on tagatud kohalike omavalitsuste võimekus reformikavaga kaasa tulla. Kohalik omavalitsus tähendab aga puudega inimesele ennekõike sealset sotsiaaltöötajat. Reformi rakendumisel on mõeldamatu, et omavalitsused ei pea suurendama ressursi näiteks sotsiaaltranspordi, isikliku abistaja, eluruumide kohandamise, tugiisikute, hooldusteenuste ning muude teenuste ja täiendavate toetuste andmiseks tööturule siirduvale inimesele. Millised summad ja sisuline abi on kohalike omavalitsustele ja nende sotsiaaltöötajatele reformikavaga nende teenuste rakendamiseks ette nähtud? Osaliselt on sellele küsimusele vastatud vihjega Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) vahenditele. Kahjuks ei ole kohalikud omavalitsused ESF rahade senise kasutusega taganud hoolekandeteenuste ühtlasel tasemel kättesaamist kõikjal riigis. Projektipõhise lähenemisega suudetakse olemasolevaid edukaid paremale järjele aidata, kuid sellega kaasneb piirkondlik mahajäämus ja ääremaastumine.

ESTA seisukohalt peab reformi ettevalmistusega kaasnema riikliku programmi tasemel abimeetmestik ülnimetatud tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks seal, kus abivajajad elavad. Samuti peab olema tagatud sotsiaaltöötajate sisuline nõustamine planeeritud reformiga seotud küsimustes. Peame vajalikus, et luuakse konkreetne tegevuskava hoolekandeteenuste arendamise vajaduste kohta ning antakse hinnang, kuidas seda ellu viia ka seal, kus sotsiaaltöötaja isiklikust tahtest sõltumata ei suudeta vajalikke tugiteenuseid ja muud abi reformi haaratud inimestele anda.

Eesti Sotsiaaltöö Assosatsiooni eestseisus

18.06.2014